

Літературні угруповання 20-х років XX століття.

Підготувала

Студентка I курсу, групи "А"

Шедеменко Анастасія

Передісторія

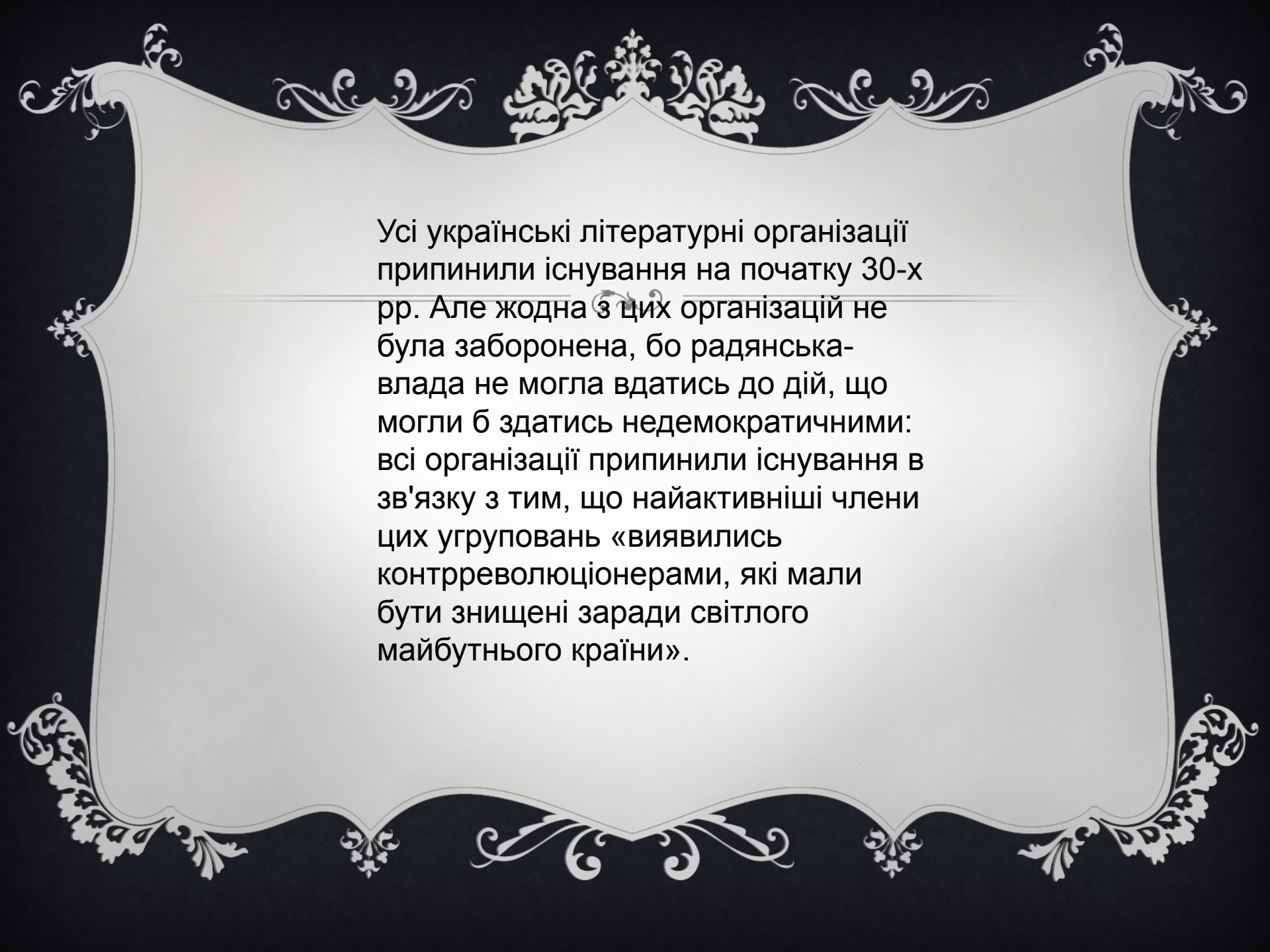
Доля української літератури - доля України.

Важко знайти у світовій історії аналогію, щоб жива мова, мова великого народу систематично заборонялася й переслідувалася спеціальними державними вердиктами й актами. Цей геноцид тривав століттями.

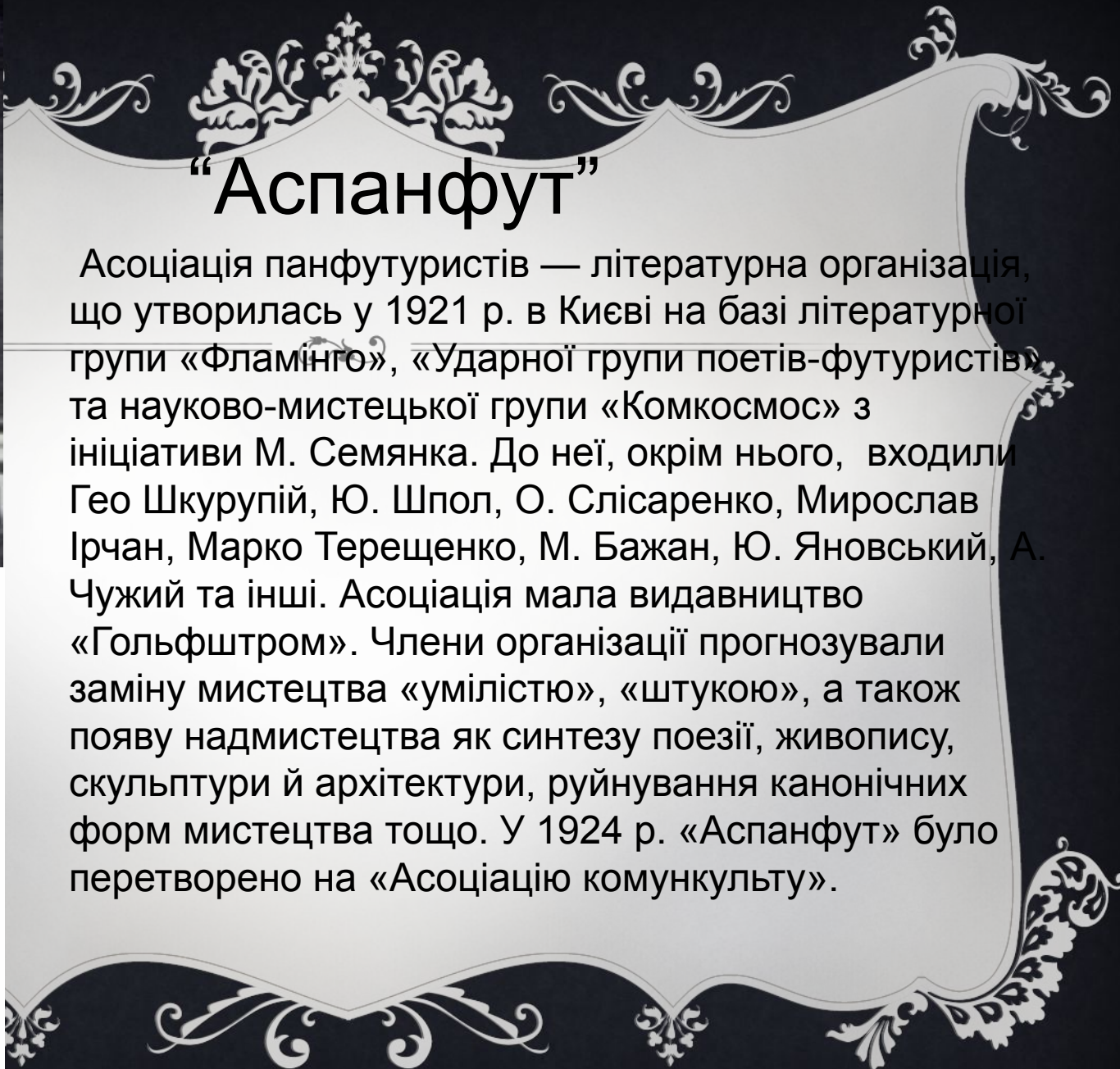
Початок 20-х рр. ХХ ст. ознаменувався

появою великої кількості літературних угруповань, які бажали самовиявлення і творчої свободи. У цей період було створено становище: твір письменника оцінювався не з позицій талановитості написаного, а з позицій соціально-політичної боротьби з класовими ворогами (а звідси необхідність прославлення дій партії, провідних партійних діячів, поява в творах позитивного героя-пролетарія)

Усі українські літературні організації припинили існування на початку 30-х рр. Але жодна з цих організацій не була заборонена, бо радянська влада не могла вдатись до дій, що могли б здатись недемократичними: всі організації припинили існування в зв'язку з тим, що найактивніші члени цих угруповань «виявились контрреволюціонерами, які мали бути знищені заради світлого майбутнього країни».

“Аспанфут”

Асоціація панфутуристів — літературна організація, що утворилась у 1921 р. в Києві на базі літературної групи «Фламінго», «Ударної групи поетів-футуристів» та науково-мистецької групи «Комкосмос» з ініціативи М. Семянка. До неї, окрім нього, входили Гео Шкурупій, Ю. Шпол, О. Слісаренко, Мирослав Ірчан, Марко Терещенко, М. Бажан, Ю. Яновський, А. Чужий та інші. Асоціація мала видавництво «Гольфштром». Члени організації прогнозували заміну мистецтва «умілістю», «штукою», а також появу надмистецтва як синтезу поезії, живопису, скульптури й архітектури, руйнування канонічних форм мистецтва тощо. У 1924 р. «Аспанфут» було перетворено на «Асоціацію комункульту».

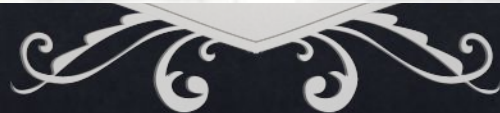
Юрій Яновський
(1902—1954)

«Неокласики»

- ❖ На відміну від інших груп, «Неокласики» не дбали про своє організаційне оформлення і не виступали з ідейно-естетичними маніфестами. Проте їхня присутність у літературному житті була досить вагомою, що позначилося не лише на творчому рівні, а й під час літературних дискусій 1925— 1928 рр.
- ❖ Неокласицизм— течія в літературі та мистецтві, що з'явилась значно пізніше занепаду класицизму як літературного напрямку і знайшла свій вияв у використанні античних тем і сюжетів, міфологічних образів і мотивів, проголошенні гасел «чистого» мистецтва та культу позбавленої суспільного змісту художньої форми, в оспівуванні земних насолод. До групи українських неокласиків у 20-х роках ХХ ст. належали М. Зеров, М. Драй-Хмара, М. Рильський, П. Филипович, Юрій Клен (О. Бургардт). Вони відмежовувались від так званої пролетарської культури, прагнули наслідувати мистецтво минулих епох, віддавали перевагу історико-культурній та морально-психологічній проблематиці.

Максим Рильський
(1895—1961)

«Плуг»

- ❖ Ініціатором створення і головою «Плугу» був С. Пилипенко, його активними членами — А. Головко, А. Панів, І. Сенченко, Г. Епик, І. Кириленко, О. Копиленко, Д. Гуменна, П. Панч, І. Шевченко, В. Гжицький, П. Усенко та інші. З квітня 1922р. плужани ухвалили «Платформу ідеологічну і художню», де наголошували, що «революційно-селянська творчість плужан має бути скерована насамперед на організацію свідомості широких селянських мас і сільської інтелігенції в дусі пролетарської революції».

«Гарт»

❖ Спілку пролетарських письменників «Гарт» було засновано на початку 1923р. з ініціативи В. Еллана-Блакитного, а також В. Коряка, І. Кулика, В. Сосюри, М. Хвильового та інших. Спілка мала центральне бюро в Харкові на чолі з В. Блакитним, а також філії в Києві та Одесі. Найсильнішим був харківський осередок, до якого входили М. Хвильовий, П. Тичина, М. Йогансен, В. Поліщук, І. Дніпровський, О. Досвітній, А. Любченко, Г. Коцюба, П. Лісовий (П. Свашенко), М. Майський, П. Іванів, М. Христовий, Ю. Смолич, а згодом О. Слісаренко, М. Яловий, М. Бажан, Г. Шкурупій та інші. У статуті «Гарту» мовилося: «В основу своєї праці спілка «Гарт» кладе марксівську ідеологію й програмові постулати комуністичної партії».

Активні діячі

Микола Хвильовий
(1893—1933)

Павло Тичина
(1891—1967)

Володимир Сосюра
(1898—1965)

«Ланка»

- ❖ Організація, створена 1924 р., об'єднала письменників різних напрямів, які намагалися протистояти ідеологічному тиску, зберегти творчу незалежність; до неї входили: В. Підмогильний, Є. Плужник, Б. Антоненко-Давидович, Т. Осьмачка, Б. Тенета, В. Івченко, Г. Косинка, Я. Качура, Я- Савченко та інші.
- ❖ 1926р. «Ланка» реорганізувалася в МАРС — «Майстерню революційного слова»).

«Молодняк»

- ❖ Організація комсомольських письменників (1926—1932). У Харкові — П. Усенко, Л. Первомайський, І. Момот, В. Кузьмич, О. Кундзіч, Я. Гримайло, Д. Гордієнко та інші; у Києві — Б. Коваленко, О. Корнійчук, М. Шеремет, А. Шиян, П. Кодесник, А. Клочья; були філії в Дніпропетровську, Запоріжжі, Миколаєві, Кременчуці та інших містах, видавався однойменний журнал.
- ❖ Позитивне в діяльності «Молодняка»: і організація, і журнал чимало зробили для активізації літературної творчості молоді, виявлення талантів.
- ❖ Негативне: своєю агресивною ортодоксальністю та брутальними наскоками на інакодумців організація сприяла деморалізації українського письменства.